

Riksantikvaren
Postboks 8196 Dep
N-0034 Oslo

Vår saksbehandler: CLH

Vår referanse: 3/25

Dato: 11.06.2025

Murbyen Oslo - innspill til høring av forslag til bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø

Riksantikvarens bevaringsstrategier skal bygge opp under de nasjonale målene og prioriteringene i kulturmiljømeldingen, *Meld. St. 16 (2019-2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold*. Bygningsvernssentre, fartøyvernssentre og andre rådgivningstjenester trekkes frem av Klima- og miljødepartementet som sentrale virkemidler for å nå det nasjonale målet *Engasjement*:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at alle skal kunne engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø. Tilskuddsordninger og rådgivningstjenester er noen av de sentrale virkemidlene som skal bidra til dette. (...) Bygningsvernssentre, fartøyvernssentre og andre rådgivningstjenester bidrar med kunnskap og kompetanse innen tradisjonshåndverk og materialbruk. Rådgivningstjenestene medvirker til å holde ved lag nødvendig kunnskap og kompetanse for å ta vare på kulturmiljø. (Prop. 1 S (2024-2025) Klima- og miljødepartementet s. 152)

Det vil derfor være en naturlig oppfølging av de nasjonale målene å opprette en egen post under Riksantikvarens kapittel 1429 i statsbudsjettet, i likhet med post 75 Tilskudd til fartøyvernssentre, hvor det bevilges 2 millioner til hvert fylke, totalt 30 millioner, for å opprette eller drifte bygningsvernssentre. Dette vil være et konkret virkemiddel for å nå et eller flere av målene som settes i bevaringsstrategien for bygder og byers kulturmiljø.

Bygningsvernssentrene gjøre det enklere for private eiere å eie et gammelt hus. Private eiere har normalt lavere bestillerkompetanse enn offentlige aktører. Økt bestillerkompetanse blant private eiere er nødvendig for å sikre at det betydelige beløpet som både eierne selv og relevante tilskuddsordninger (Riksantikvarens tilskuddsordninger, Norsk Kulturminnefond mfl.) investerer blir benyttet på riktig måte.

Deltemaene med prioriterte områder

Riksantikvaren skriver i forbindelse med høringen at bevaringsstrategiene skal legge særlig vekt på målet om å ta vare på et mangfold av kulturmiljø. Det er dermed problematisk at det forslåtte deltemaet, *Der vi bor*, kun omfavner tre spesifikke typer bebyggelse, og ikke inkluderer murgårdsbebyggelsen som finnes i byer som Oslo, Trondheim, Bergen, Drammen, Skien, Kristiansand, Sandefjord, Stavanger, Hamar, Ålesund mfl. Denne bebyggelsen har store utfordringer knyttet til komplekse eierstrukturer, lav rekruttering til murer- og malerfaget og manglende kunnskap om tegl, kalkpuss og kalkmaling i Norge.

Vennlig hilsen

Murbyen Oslo

Caroline Lundegaard Hannisdal, Daglig leder